

Avropa Yeniyetmələrinin XIV Olimpiya Festivalı başa çatdı

Macarıstan estafeti Azərbaycana ötürdü

Macarıstanın Győr şəhərinin ev sahibliyi etdiyi Avropa Yeniyetmələrinin XIV Olimpiya Festivalı başa çatıb. Bağlanış mərasimində Győr şəhərinin meri, Olimpiya çempionu Zsolt Borkay çıxış edərək deyib: "Biz bu günlər özündə çalışdıq ki, Avropanın ən güclü yeniyetmələri bizimlə birgə və mehriban olsunlar. Győr sizi qo-

bul etməkdən çox məmnun oldu. İllər keçəcək, amma burada yaşadığınız xatirələr sizi tərk etməyəcək. Mən inanıram ki, öz vətəninizdə bizim şəhərdən, bizim qonaqpərvərliyimizdən ağızdolusu danışacaqsınız."

(ardı 2-ci səhifədə)

Ailələr Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında yarışblar

Gənc basketbolçularımız Avropa çempionatında III yeri tutdu

Yığmamız Vrotslavda ikinci olub

"Forbes" Azərbaycandan yazıb

Yığmamızın üzvləri Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyində olublar

Futbol tarixinin ən bahalı transferi

Səh. 2

Cüdoçularımız Berlində 6 medal qazandılar

Almaniyanın paytaxtı Berlində gənc cüdoçular arasında keçirilən Avropa kuboku yarışına yekun vurulub. 37 ölkədən 513 (317 oğlan, 196 qız) idmançının iştirak etdiyi yarışda Azərbaycan millisi 20 cüdoçu (15 oğlan, 5 qız) ilə təmsil olunub. Turnir Azərbaycan cüdoçuları üçün uğurlu olub. Gənclərdən ibarət milli komandamızın üzvləri 3 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc medal qazanıblar. Cüdoçularımızdan Nəzakət Əzizova (52 kq), Kəramət Hüseynov (60 kq) və Zəlim Kotsiyev (100 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək Berlində qızıl medala sahib olublar. 48 kq çəki dərəcəsinə mübarizə aparan Leyla Əliyeva yalnız finalda uduzaraq gümüş medal qazanıb. Digər təmsilçilərimiz Yaqub Cavadov (66 kq) və Naim Hüseynov (81 kq) Avropa kuboku yarışında bürünc me-

dala layiq görülüb. Beləliklə gənc cüdoçularımız Berlində təşkil olunan Avropa kuboku yarışını 6 medalla başa çatdırıb. Komandamız medalların sayına görə ikinci yerə qoralarşıb.

Kişi boksçularımız dünya çempionatında mübarizə aparacaq

Kişi boksçulardan ibarət Azərbaycan millisi dünya çempionatına hazırlığı davam etdirir. Yığmamız məşqlərini Boks Mərkəzində keçir. Komandamız təlim-məşq toplanışının ikinci mərhələsinə start verib. Məşqlər korpusu bu mərhələdə xüsusi fiziki hazırlığa diqqət yetirəcək. Bu mərhələ avqustun 8-də başa çatacaq.

Toplanışa 9 boksçu cəlb edilib. Onlardan 5-i dünya çempionatında iştirak edəcək. Qeyd edək ki, dünya çempionatı avqustun 25-dən sentyabrın 3-dək Almaniyanın Hamburq şəhərində keçiriləcək. Yarışda ölkəmizin idman şərəfini Lorenzo Sotomayor (64 kq), Pərviz Bağirov (69 kq), Kamran Şahsuvarlı (75 kq), Abdülqadir Abdullayev (91 kq) və Məhəmmədrosul Məcidov (+91 kq) qoruyacaqlar.

"Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı"

Psixoloji hazırlıq qələbənin yarısıdır

Səh. 3

Olimpizm

"Belarus II Avropa Oyunlarını yüksək səviyyədə keçirməlidir"

Belarusun paytaxtı Minsk şəhərində bu ölkənin Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirilib. İclasda Belaru-

sun ev sahibliyi edəcəyi II Avropa Oyunları ilə bağlı təhlükəsizlik məsələləri müzakirə edilib. Ölkə Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bu yarışın təşkilinin böyük məsuliyyət tələb etdiyini deyib: "Belarus II Avropa Oyunlarını yüksək səviyyədə keçirməlidir. Minsk şəhəri Oyunlar zamanı diqqət mərkəzində olacaq. Biz bütün vasitələrdən istifadə etməliyə ki, paytaxtımıza gələn idmançıların və qonaqların təhlükəsizliyini təmin edək. Hazırlıq işləri yüksək səviyyədə aparılır. Mən öminəm ki, II Avropa Oyunlarının ev sahibliyini həyata keçirən Belarusda heç bir problem yaşanmayacaq". II Avropa Oyunları Belarusda 2019-cu ildə keçiriləcək.

Təklif müsbət qarşılanıb

ABŞ-ın Los-Anceles şəhərinin meri Erik Qarsetti bu şəhərin 2028-ci ildə keçiriləcək Olimpiya Oyunlarına ev sahibliyi etmək istədiyini deyib. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) merin bu istəyini müsbət qarşıla-

hərələrin rəhbərləri ilə danışıqları davam etdirəcək", - deyərək BOK nümayəndəsi bildirib.

Xatırladaq ki, 2024-cü və 2028-cü ildə keçiriləcək Olimpiya Oyunlarına namizədlər arasında Paris və Los-Anceles şəhərləri yer alıblar. Fransa paytaxtı 2024-cü ilin Olimpiya Oyunlarına ev sahibliyi etmək iddiasındadır. Hazırda bu məsələ ilə bağlı üçtərəfli danışıqlar aparılır. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi bu ilin sentyabrında son qərarını elan edəcək.

Sagirdlər test yoxlanışına cəlb ediləcəklər

Yeni Zelandiyada dopinqlə mübarizəni gücləndirmək üçün bir sıra tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Bu ölkədə oksəriyyət gənclər və məktəb şagirdləri rəqbi idman növü ilə məşğul olurlar. Dopinqdən istifadənin qarşısını almaq üçün Yeni Zelandiya hökuməti yeni proqram hazırlayıb. Bundan sonra orta məktəblərdə keçirilən rəqbi yarışlarının iştirakçıları da yoxlanılacaq. Yeni proqramın tətbiqinə sentyabr ayından başlanılacaq. Məktəblərdən götürülən dopinq analizləri Avstraliyanın Sidney şəhərindəki laboratoriyada yoxlanılacaq.

Avropa Yeniyetmələrinin XIV Olimpiya Festivalı başa çatdı

Macarıstan estafeti Azərbaycanca ötürdü

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Avropa Olimpiya Komitəsinin üzvü Aleksandr Kozlovski yarışların uğurla başa çatdığını deyib: "Avropa, Macarıstan və Gyor sizinlə fəxr edir. Avropa Yeniyetmələrinin XIV Olimpiya Festivalı dostluq, səmimi münasibətlər çərçivəsində başa çatdı. Burada mübarizə aparən hər bir yeniyetmə idmançıya gələcək idman həyatında uğurları arzularım. Əminəm ki, burada yaşadığımız anlar sizin yaddaşınızdan heç vaxt silinməyəcək. Avropa Yeniyetmələrinin XV Olimpiya Festivalı Azərbaycanın paytaxtı Bakıda keçiriləcək."

Mərasimdə Avropa Olimpiya Komitəsinin bayrağı Azərbaycana təqdim edilib. Avropa Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə bildirdi ki, bu cür yarışların keçirilməsi yeniyetmə idmançıların mübarizlik özünü artırır. "Siz bilirsiniz ki, son dövrlərdə Azərbaycan bir sıra

beynəlxalq yarışlara ev sahibliyi edib. Möhz ilk dəfə olaraq Avropa Oyunları Bakıda keçirilib. Avropa Yeniyetmələrinin XV Olimpiya Festivalında mübarizə aparən idmançılar 2019-cu ildə Bakıda toplaşacaqlar. Bakı sizi səmimi şəkildə qarşılayacaq hər zaman hazırdır", - deyər Çingiz Hüseynzadə əlavə edib.

Qeyd edək ki, Festivalda qitənin 50 ölkəsindən 3600-ə qədər idmançı medallar uğrunda mübarizə aparıb. Yeniyetmə idmançıları 10 idman növündə (basketbol, velosiped, həndbol, gimnastika, voleybol, cüdo, atletika, üzgüçülük, tennis, avarçökme) yarışmışlar. Rusiya yığması 30 qızıl, 19 gümüş və 12 bürünc medalla ümumi komanda hesabında birinci yeri tutub. 14 qızıl, 11 gümüş, 13 bürünc medal əldə edən İtaliya millisi ikinci olub. Ev sahibləri isə Festivalda 13 qızıl, 14 gümüş və 14 bürünc medala yiyələniblər. Azərbaycan komandası Festivalda mübarizə aparən 50 ölkə arasında 33-cü yeri tutub. 41 idmançı ilə yarışlara qoşulan yığmamız iki medal əldə edib. Millimizin heyətində yer alan idmançılardan yalnız cüdoçular fərqləniblər. 40 kq çəki dərəcəsinə mübarizə aparən Vüsalə Korimova festivalın gümüş medalına layiq görüldü. Adil Kərimli isə (-90 kq) bürünc medal qazandı.

Avropa Yeniyetmələrinin XV Olimpiya Festivalının bağlanış mərasimindən öncə Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə Olimpiya kondinə gedərək Azərbaycan idmançıları ilə görüşüb, onların problemləri ilə maraqlanıb, qazanılan uğurlardan söhbət açıb.

Məlumat üçün bildirik ki, 2019-cu ildə keçiriləcək Avropa Yeniyetmələrinin XV Olimpiya Festivalına Bakı ev sahibliyi edəcək. Festivalda Avropanın 50 ölkəsindən 4000-dək atletin iştirakı gözlənilir.

Ötən həftə Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında "Şahmatçı ailəm" adlı turnir keçirilib. Tədbir şahmatın inkişafı, təbliği, uşaq və yeniyetmələrin, şahmatsevərlərinin asudə vaxtının səmərəli təşkili məqsədilə keçirilib. Yarışda 50 komandanın iştirakının 6, on yaşlı şahmatçının isə 75 yaşlı olub. İştirakçılar əvvəlcədən qeydiyyatdan keç-

Ailələr Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında yarışmışlar

çərək yarışa qoşulublar. Hər komanda 2 üzvdən ibarət olub: kapitan (14 yaşnadək gənc) və onun bir ailə üzvü. Turnirdə on gənc iştirakının 6, on yaşlı şahmatçının isə 75 yaşlı olub. Süretili şahmat qaydalarına uy-

ğun keçirilən turnir 5 mərhələdən ibarət olub. Komandanın kapitanı rəqib kapitanla, ailə üzvü isə rəqib komandanın ailə üzvü ilə mübarizə aparıb. Hər bir üzvün qazandıqı xalların cəmi komandanın

xalı kimi hesablanıb və ən çox xal toplamış komandalər turnirin qalibi seçilib. İlk 3 yeri tutan komandalər medal və sertifikatla, 4-cü yeri tutanlar isə sertifikatla təltif olunublar.

Turnirə beynəlxalq dərəcəli hakim Ülker Umudova və "Ağ At" şahmat klubunun müəllimləri nəzarət ediblər.

Yığmamız Vroslavda ikinci olub

Polşanın Vroslav şəhərində Dünya Oyunları çərçivəsində gimnastika yarışlarında batut və tamblinq üzrə millimizin üzvləri çıxışlarını yekunlaşdırıblar.

Azərbaycan Gimnastika Federasiyasına istinadla xəbər verir ki, ilk dəfə olaraq, bu qəbildən olan yarışlara qatılmalarına baxmayaraq gimnastlarımız uğurlu çıxışları ilə yadda qalıblar.

Millimizin hesabına gümüş medalı sinxron proqramda çıxış edən Veronika Zemlyanaya və Svetlana Maqstarova cütüylü yazdırmağa müvəffəq olub. Təsnifat mərhələsindən beşinci yerlə finala keçən qızlarımız, ciddi rəqabət və gərgin mübarizənin hökm sürdüyü yekun mərhələdə daha qüsuruz çıxış nümayiş etdirərək 46.250 xalla fəxri kürsünün ikinci pilləsinə yüksəlmişlər. Qeyd edək ki, öz ad günündə ikiqat həyəcanla tamaşaçı qarşısına çıxan Svetlana, gümüş medal qazanmaqla həm də özünə ən dəyərli hədiyyəni almış olub.

Oyunlarda daha bir debüt çıxış edən tamblinq üzrə yeganə təmsilçimiz Mixail Malkin olub. Final mərhələsinə adlamağı bacaran idmançımız yekunda 67.200 xalla 5-ci yerdə qərarlaşıb.

Yığmamızın üzvləri Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyində olublar

Taekvondo üzrə uşaqlardan ibarət komandanın üzvləri, yığmamızın baş və böyük məşqçiləri Sobuhi Zülfiqarov və Sənan Həşimov "Erasmus+" proqramı çərçivəsində "Ci Do Kvan" - "Təmiz düşüncə yolu - Gənc işçi-

lər və könüllülər idmanda" layihəsi ilə olaqdar bu ölkədə olublar. İyulun 21-28-də gənc idmançılar Bolqarıstanın qış kurlortlarından olan Bansko şəhərində təşkil edilmiş beynəlxalq təlim düşərgəsində iştirak ediblər.

Düşərgədə iştirak edən gənc idmançılarla Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyində görüş keçirilib. Bolqarıstan Taekvondo Federasiyasının layihəçilər departamentinin rəhbəri Nikolay Qlavçev də iştirak etdiyi görüşdə səfir Nərgiz Qurbanova gənc idmançılara səfirliyin fəaliyyəti, Bolqarıstan-Azərbaycan münasibətləri barədə məlumat verib. Azərbaycanda idman sahəsinə xüsusi diqqətdən bəhs edən diplomat son illər ölkəmizin birinci Avropa, İslam Həmrəyliyi Oyunlarına, Ümumdünya Şahmat Olimpiadasına, Formula-1 yarışlarına ev sahibliyi etməsindən söz açıb.

Bolqarıstan ilə Azərbaycan arasında idman sahəsində əməkdaşlığın səviyyəsinə bəhs edən diplomat son illər ölkəmizin birinci Avropa, İslam Həmrəyliyi Oyunlarında bolqar osilli Elis Manolovanın Azərbaycanı təmsil edərək qızıl medala layiq görüldüyünü vurğulayıb.

Görüşdə Nikolay Qlavçev ilə Azərbaycan və Bolqarıstan Taekvondo federasiyaları arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb. N.Qlavçev yuxarıda qeyd edilən layihənin davamı olaraq Bolqarıstanın taekvondo üzrə uşaqlardan ibarət yığma komandasının üzvlərinin Azərbaycana səfirliyin gözlənilmədiyini bildirib. O, Azərbaycanla əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu vurğulayıb. Həmçinin tərəflər yaxın zamanlarda Azərbaycan Taekvondo Federasiyası ilə Bolqarıstan Taekvondo Federasiyası arasında əməkdaşlıq haqqında sənədlərin imzalanması perspektivi barədə müzakirələr aparılıb.

Gənc basketbolçularımız Avropa çempionatında III yeri tutdu

Estoniyada keçirilən 18 yaşnadək oğlan basketbolçular arasında Avropa çempionatının B divizionunda III turun oyunları keçirilib. C qrupunda çıxış edən Azərbaycan yığması bu turda Rumıniya ilə qarşılaşıb. İlk iki turda Portuqaliya (45:75) və Polşaya (47:73) uduzan yığmamız bu dəfə də meydanı məğlub tərk edib. Basketbolçularımız Rumıniya millisi böyük fərqlə uduzduqlar - 50:68. 3 turda 3 xal qazanan yığmamız qrupda sonuncu pillədə qərarlaşıb.

Andorrada isə 16 yaşnadək oğlanlar arasında keçirilən Avropa çempionatının C divizionunun yarışlarına yekun vurulub. Azərbaycan yığması III yer uğrunda matçda Andorra ilə görüşüb. Komandamız 75:55 hesabı ilə qələbə qazanıb.

"Forbes" Azərbaycandan yazıb

"Azərbaycanda mötəbər idman yarışları keçirilir. Azərbaycan və onun paytaxtı Bakı bu sahədə kifayət qədər böyük təcrübəyə malikdir. Ölkənin iqlim şəraiti buraya hər il minlərlə turist gətirir. Bu sözlər "Forbes" jurnalının Azərbaycanla bağlı yazdığı "Bakı və Formula-1 ideal cütü olub" başlıqlı məqalədə yer alıb. Məqalədə qeyd olunub ki, Bakıda 2012-ci ildə populyar "Eurovision" müsabiqəsi, 2015-ci ildə Avropa Oyunları, bu il isə IV İslam Həmrəyliyi Oyunları təşkil olunub. Bu yarışda Yaxın Şərq, Asiya və Afrikanın 56 ölkəsindən atlet mübarizə aparıb. Bununla

yanaşı, Formula-1, Moda Həftəsi və Novruz Festivalı kimi tədbirlər Bakıya iki milyona qədər turist cəlb edib.

Futbol tarixinin ən bahalı transferi

"Barselona" və Braziliya millisinin hücumçusu Neymar avqustun 2-də PSJ klubuna keçmək üçün Parisdə tibbi müayinədən keçəcək. Həmin gün Neymar PSJ klubunun prezidenti Nəsir ol-Xelayfi ilə görüşüb. Frans klubuna keçdiyi halda Neymar PSJ-nin sahibi "Qatar Sports Investments" şirkəti ilə müqavilə imzalayacaq. Müqavilə çərçivəsində braziliyalı futbolçu Qərdərdə keçiriləcək dünya çempionatının səfiri ola-

caq və beş il ərzində 300 milyon avro qazanacaq. Qeyd edək ki, PSJ Neymara görə "Barselona"ya 222 milyon avro ödəməyə hazır olduğunu bəyan edib.

Tofiq Bəhrəmovanın animasiya həsər olunub

Məşhur karikaturaçı Omar Momanın İngiltərənin dünya çempionatında qələbəsinin 51-ci ildönümü münasibəti ilə animasiya hazırlayıb. Xatırladaq ki, həmin oyunda möhz azərbaycanlı hakim Tofiq Bəhrəmovun qərarı ingilislərin çempionatda 4:2 hesabı ilə qələbə qazanmasına gətirib çıxarıb. Bundan sonra Böyük Britaniyanın kraliçası İkinci Yelizaveta Tofiq Bəhrəmovaya "qızıl fit" mükafatını təqdim edib.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDU

"Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı"

İdmanda yüksək səviyyəli psixoloji hazırlıq qələbənin yarısıdır desək, yanılmazdır. Bu səbəbdən dünyanın bir çox ölkələrində idmançıların hərtərəfli hazırlığını təmin etmək üçün komandalının heyətlərinə psixoloqlar da cəlb edilir. İdmançının psixoloji zəifliyi üzündən onun yarışlarda uduzmasına dəfələrlə rast gəlinir. Buna görə də idman mətəxəssislərini bir məsələ həmişə düşündürüb: düzgün psixoloji hazırlıq necə həyata keçirilməli və psixoloq çətin anlarda idmançıya necə yardımçı olmalıdır?

"İdman psixologiyası" ifadəsində ilk dəfə Pyer de Kubertenin məqalələrində rast gəlinib

Psixoloji elmlərin ən gənc sahəsi olan idman psixologiyası fərdlərin psixoloji fəaliyyətinin qanunauyğunluqlarını öyrənir. "İdman psixologiyası" ifadəsinə ilk dəfə mətəxəsir Olimpiya Oyunlarının yaradıcısı Pyer de Kubertenin məqalələrində rast gəlinib. 1913-cü ildə Lozannada Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) prezidenti Pyer de Kubertenin təşəbbüsü ilə idman psixologiyasına həsr olunmuş xüsusi konqres keçirilib. Həmin konqresin keçirilməsi idman psixologiyasının problemlərini öyrənilməsi üçün yeni stimul oldu. 1920-40-cı illərdə bu sahə Almaniya və ABŞ-da fəal surətdə öyrənilməyə başlandı. Amma həmin vaxt idman psixologiyasının problemləri elmi şəkildə daha dərinlən araşdırılmamışdı. II Dünya müharibəsindən sonra bu sahənin daha intensiv şəkildə inkişaf etdirilməsi və öyrənilməsi zərurəti yaranırdı. Bunun əsas səbəbi bütün dünyada idmanın nüfuzunun və atletlərin öldə etdikləri uğurların günü-gündən artması idi.

1965-cı ildə İtaliya İdman Təbabət Federasiyasının təşəbbüsü ilə Romada İdman Psixologiyası Birliyi (BİPS) yaradılıb. 1968-ci ildə Vaşinqtonda, 1973-cü ildə Madriddə və 1977-ci ildə Praqada idman psixologiyasına həsr olunmuş konqreslər keçirildi. 1970-ci ildə BİPS-in "İdman psixologiyasının beynəlxalq jurnalı" adlı rəsmi orqanı çapdan çıxıb. Sözügedən təşkilatın aktiv fəaliyyəti analoji regional qurumların yaradılması ilə nəticələndi. 1967-ci ildə Şimali Amerika İdman Psixologiyası Birliyi, 1969-cu ildə isə Avropa İdman Psixologiyası Assosiasiyası yaradılıb. Daha sonra Kanada, Yaponiya, Almaniya, İngiltərə, Fransa, Braziliya və Avstraliyada da belə təşkilatlar fəaliyyət göstərməyə başlayıb.

İdman psixologiyası idmançı xarakterinin müəyyən olunduğu, yarışlara hazırlığın psixoloji əsasları, turnirlərdən əvvəl və sonra atletlərin psixoloji vəziyyətinin tənzimlənməsi, onlarda idman ustahlığı keyfiyyətinin formalaşmasını öyrənir. Bu sahə həmişə idmançıda dözümlülük və iradə kimi keyfiyyətlərin təbiiyə olunmasına xidmət edir.

Yorğunluq barədə düşünən idmançının beyni bədəni işləməyə məcbur edə bilmir

Psixoloji hazırlıq yarışlara bir müddət qalmış, yarış günü, qarşılaşmalar zamanı və yarışlardan sonra həyata keçirilməlidir. Seansların fayda verməsi üçün komandanın psixoloqu təlim-məşqlərdə idmançılarla birlikdə olmalı, onlarla dost kimi davranmalıdır. O, idmançılarla təkə məşq və yarışlar barəsində deyil, həminlərin dərslər, iş, sevgi, musiqi, kino, teatr və s. barədə söhbət edə bilər, onlarda özünəinamı hissi yaratmalıdır.

İnsan psixologiyası çox həssas olduğundan psixoloq hər bir idmançıya fərdi yanaşmağı bacarmalıdır. O, idmançının şəxsiyyət kimi təkmilləşməsində yaxından iştirak etməlidir.

Psixoloji hazırlıq qələbənin yarısıdır

Məlumdur ki, idmançı yarışlara hazırlıq zamanı gün ərzində fiziki və psixoloji yükün altına girir. Məhz bu psixoloji və fizioloji gərginlik yarışqabağı idmançının sarsıntı keçirməsi ilə nəticələndir. Bu məqamda idman psixoloqunun əsas işi yarış qabağı gərginliyi aradan qaldırmaq, praktiki fəaliyyət vasitəsilə idmançılar qələbəyə kökləməkdən ibarət olmalıdır. Bununla yanaşı, psixoloq idmançılara özünəinam, fədakarlıq, mübarizlik, dözümlülük və iradə kimi keyfiyyətləri aşılamalıdır. Uzun müddətli səfərlər, yeni yerlərdə yaşamaq, hakim ödələtsizliyi və s. kimi amillər də idmançının öz imkanlarını üzə çıxara bilməməsi ilə nəticələndir. Buna görə də psixoloqun nitqi emosional, inandırıcı və təsirəci olmalıdır. Yəni, idmançıda müsbət hisslər oyatmalıdır.

Psixoloq Natella Novruzovanın fikrincə, yarışqabağı gərginliyi aradan qaldırmaq üçün psixoloq hər bir idmançıya fərdi yanaşmağı bacarmalıdır: "Qeyd etməliyim ki, mənə inamım yalnız idmanla, idmançılarla bağlı deyil. Amma pasientlərim arasında idmançılar da az olmayıb. Gənclik illərimdə özümün gimnastika idman növündə sınaşısam. Demək istəyirəm ki, idmançı-məşqçi münasibətləri, idmançının üzlişdiyi psixoloji vəziyyətlər mənə məlumdur. Çünki özüm də bu hissləri yaşamışam. Bəzən idmançı yarışlara fiziki cəhətdən yüksək səviyyədə hazır olsa da, psixoloji cəhətdən zəif olur. Yorğunluq, sarsıntı, fiziki yüklənmə və s. idmançıda psixoloji gərginliyi yaranan amillərdir. İdmanda belə bir ifadə tez-tez işlənir - "hər şey bir göz qırpmında baş verdi". Buna görə də bəzən bir söz, pauza, hərəkət və s. qələbəyə və ya məğlubiyyətə səbəb ola bilər. Mətbəxə yarışlarında çıxış edən idmançılardan hər birinin fiziki cəhətdən güclü olduğunu nəzərə alsaq, psixoloji məqama daha məsuliyyətlə yanaşmaq lazımdır. Belə vəziyyətlərdə köməyə gələnlər psixoloq hər bir idmançıya fərdi şəkildə yanaşmalı, onun hansı xasiyyətə malik olduğunu müəyyən etməlidir. Elə insan var ki, bütün kənar təsirlərə həssasdır, özünü az güvənir, daha tez özündən çıxır və s. Bözi insanlar isə əksinə, çox soyuqqanlı olurlar. Psixoloq bütün bunları nəzərə alaraq komandada öz işini qurmalıdır".

Natella xanım hesab edir ki, idmançının fərdi keyfiyyətlərini öyrənmək üçün psixoloq komandada uzun müddət işləməsinə ehtiyac yoxdur: "Əgər psixoloqun təcrübəsi çoxdursa, o kimin hansı xasiyyətə malik olduğunu dərhal anlayacaq. Sadəcə olaraq, uzun illər öziyyət çəkən idmançıya nöyənə il olmaq istədiyini və hansı məqsədə doğru irəlilədiyini düzgün başa salmaq lazımdır".

Psixoloji gərginliyin aradan qaldırılmasının maraqlı üsullarından biri özünüötəkdir. Adətən, psixoloqlar idmançılara yarışqabağı "mən qalib gəlməyə qadirəm", "mən sakitəm, həyəcan keçirmirəm" və s. kimi fikirlər

ri özlərinə tələq etməyi məsləhət görürlər. İngiltərə alimləri isə bu qənaətdədirlər ki, qələbə qazanmaq üçün atletlər mütləq öz bədənlərini hiss etməlidirlər. Keyptaun Universitetinin idman elmləri üzrə professoru Timati Noaks hesab edir ki, dözümlülüyə bədənin fiziki hazırlığı deyil, insan beyni cavabdehdir. Belə ki, əgər idmançı hər an yorğunluq barədə düşünürsə, o zaman beyni bədəni işləməyə məcbur edə bilmir. Əgər bunun əksi baş verirsə, yəni insan mübarizlik barədə düşünürsə qarşısına ciddi məqsədlər qoyursa, o zaman daha çox şeyə nail ola bilər.

İdmanda yeni addımlar atan gəncləri "çərçivəyə salmaq", onların emosional aktivliyini "sındırmaq" olmaz

İdmançılardan uğur qazanmalarında məşqçi əməyinin rolu danılmazdır. Mütəxəssislər hesab edirlər ki, məşqçi hətta idmançının psixoloqunu da əvəz etməyi bacarmalıdır. Bu səbəbdən də yaxşı məşqçi geniş dünyagörüşü, bilik səviyyəsinə, nüfuz malik olmalı, öyrətdiyi idman növünə sevgi ilə yanaşmalı, idmançıya dözümlülük, əzm, özünəinam kimi keyfiyyətləri aşılamağı və kollektivdə mehriban münasibətlər yaratmağı bacarmalıdır. Bununla belə, o, idmançıya fərdi yanaşmalı, insan psixologiyasından xəbərdar olmalı, qətiyyətlili, özünü qarşı tərəfə, işinə tənqidi yanaşmağı bacaran və prinsipial olmalıdır. Məşqçilər həmişə inandırıcı olmalı, öz işinə yaradıcı yanaşmalı və kor-koranə digərlərinin işini təkrarlamaq istəməməlidir. Məşqçi seçimi zamanı mütəxəssisin təşkilatçılıq qabiliyyəti də diqqətdən konarda qalmamalıdır. Məşqçi və idmançının bir-birini başa düşməsi üçün hər iki tərəf arasında qarşılıqlı hörmət, inam və dostluq münasibətləri yaranmalıdır. Yarış vaxtı məşqçinin qayğılı olması heç də yaxşı hal deyil. Belə ki, bu cəhət xarici təsirlərə həssas olan idmançılardan qələbə əzmini azalda və onların narahatlığına səbəb ola bilər. ABŞ idmançıları arasında aparılan sorğunun nəticələri isə belə deməyə əsas verir ki, ideal məşqçi ünsiyyətə, səbət mütəxəssis qabiliyyətinə malik, realist, emosional cəhətdən dözümlü, idmançılara idarə etməyi bacaran, yüksək intellektli, məsuliyyətli qərarları qəbul etməyi bacaran və çətin anlarda güvənən bir insan olmalıdır. Maraqlıdır ki, respondentlər məşqçinin jurnalçılarla münasibətdə dözümlü olmasını da peşqarlıq nümunəsi kimi qiymətləndirirlər.

Məşqçi idmançının uğur əldə etməsi ilə kifayətlənməməli, yetişməsinin həmişənin hərtərəfli inkişaf etmiş insan kimi yetişməsinə də yaxından iştirak etməli, bir sözlə, ona örnək olmalıdır. Düzgün münasibətlərin qurulması üçün məşqçi hər zaman açıq söhbətə hazır olmalı, idmançılarla daxili ələmini də bölüşməlidir. Məşqçi idmançılarla münasibətdə aqressivliyə yol verməməlidir. O, yadda saxlamalıdır ki, bu üsul məşqçinin hörmətdən salmaqla yanaşı, idmançıda depressiya və aqressiya kimi arzuolunmaz halların yaranmasına gətirib çıxara bilər. Məşqçi qətiyyət şəxsiyyəti təhqirolu yol verməməli, öz narazılığını yalnız idmançının hərəkətlərini tənqid etməklə ifadə etməlidir. Məşqçinin an-

layışlı olması da vacib amil kimi dəyərləndirilir. Məşqçinin gedişindən, uğursuzluqdan asılı olaraq idmançının əhval-ruhiyyəsinin dəyişməsi, onun qeyri-adi maraqları, uğursuz başlanğıc və s. anlayışla qarşılanmalıdır. Məsələn, idmanda yeni addımların atan gəncləri "çərçivəyə salmaq", qəddar davranmaq, idmançının emosional aktivliyini "sındırmaq" olmaz. Əks halda bu, onların etirazına və idmandan getməsinə səbəb olacaqdır. Başqa sözlə, məşqçi idmana yeni başlayanlara özün-

fəaliyyətindən də istifadə olunur. Hətta Afrikanın ölkələrinin bəzilərində qara magiya, cadu ilə məşğul olan insanların köməyi ilə yarışlarda qələbəyə böyük təzyiqlə tozılır. Əlbəttə, ilk baxışdan bütün bunlar, sadəcə cəfəng fikirlər kimi qəbul oluna bilər. Ancaq idman qarşılaşmaları zamanı rast gəldiyimiz bəxt amili notində əldə olunan böyük nailiyyətlər bu haqda düşüncəyə əsas verir. Münəccim Firudin Qurbansoy "Olimpiya dünyası"na müsahibəsində "Şans" və "bax-

tin gətirməsi" amilləri nə dərəcədə realdır?" sualına cavab verərkən bunları bildirmişdi: "İdmançılardan hansı ildə və bürəddə doğulmasından asılı olaraq, müəyyən mənada, onların gələcəkdə uğurlu və əlverişli günlərini müəyyən edə bilmək mümkündür. Həmin günlər yarışların keçirildiyi tarixə də düşə bilər. Belə olduğu təqdirdə atlet bu yarışda qalib gəlir və ya uduzdu. İdmançılar təkə fiziki cəhətdən güclənməklə kifayətlənməməli, öz ruhlarını da gücləndirməlidirlər. Çünki yarışlarda təkə idmançılardan fiziki güvəsi deyil, həm də ruhları mübarizə aparır. Fiziki ələmətləri ilə yanaşı, kəmin ruhu - psixoloji cəhətə daha güclüdürsə, o da qalib gəlir".

Qara magiya, cadu və digər qeyri-idman üsulları ilə idman yarışlarında nəşə əldə etməyin mümkün olduğunu gələcəyə isə, Firudin müəllim bunu çox ciddi məsələ kimi qiymətləndirmişdi: "İnsan təkə fiziki bədənindən ibarət deyil. Qeyd etdiyim kimi, həm də ruhdan ibarətdir. Hər bir idmançı özünü "bioloji hasar" çəkməyi bacarmalıdır. Yəni kənar təsirlərə qorunmalıdır. "Kənar təsirlər" dedikdə burada söhbət gözün təsirinə, qara güvədən və mənfi enerjiyə gədir. Qara magiya işi təkə konkret hansısa fəaliyyətdən ibarət deyil, burada həmişənin söhbət bədən nəzərdən, bədən niyyətdən, pis ruhdan gədir. Tamaşacı hansısa idmançıya rəğbət bəsləyir və istəyir ki, o qalib gəlsin. Bu zaman o, rəğbət haqqında əks fikirdə olub və onu qara enerji ilə əhatə edir. İdmançılar şər güvələrin təsirinə müəafizə oluna bilərlər. Qeyd etdim ki, din qara magiya və ya caduya qarşı ən güclü silahdır. Yarışlara Allahın adı ilə qatılmaq lazımdır. İnsan ibadət və duaları ilə özünü "mühafizə qatı" yaradır. İdmançı təkə əzələlərini deyil, həm də ruhunu gücləndirməlidir. Böyük ruhlu insanlara şər güvələrdən qorunmalıdır".

Əməkdar məşqçi Eldar Əbilov bu məsələyə hər bir kəsin baxışının fərqli olduğunu deyir: "Ola bilsin ki, bözi ölkələrdə idmançılardan yarışlarda iştirakına təsir etmək üçün komandaya ekstraseslər cəlb edirlər. Amma bunun hansı təsirinə malik olduğunu deyə bilmərəm. Allaha inanən insan olduğundan düşüncəm ki, hər şey Tanrının qüdrətində və insanın iradəsindəndir. İradəsi yüksək olan insan istədiyinə nail ola bilər. Atlet uzun illər öziyyət çəkir. O, əməyinin hədəf getməməsi üçün yarış vaxtı emosionaları ci-lovlamamalıdır. Bununla yanaşı, idmançıda qalib gəlmək üçün çox böyük istək olmalıdır".

Özündən razı, arxayın insan idmandan rüsvaycasına gədir

Eldar Əbilov bir sıra uğurlar qazandıqdan sonra idmançının "ulduz xostolisi" nə tutulmasını psixoloji zəiflik kimi qiymətləndirir: "Ağıllı insan yerində saymamalı, daim inkişaf etmək barədə düşüncədədir. İdmançı da bir qələbə ilə kifayətlənib arxayınlaşmamalı, yeni qələbələr, böyük uğurlar qazanmağa can atmalıdır". Firudin Qurbansoyun fikrincə isə, "məndən güclüsü yoxdur" deyən insanlar son məqamda mütləq uduzacaqlar. O qeyd edir ki, özündən razı, arxayın insan hətta qat-qat zəif rəqibə belə uduzdu, imicini itirir və rüsvaycasına idmandan gədir. Maraqlıdır ki, yüksək nüfuz malik, inadkar, lovgə və xudpəşənd idmançılar məğlub olduqları zamanı aqressiv və uğursuzluqda digərlərini günahlandırmağa meyillil olurlar.

Hürrü Abdullayev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap edilir.

UEFA-nın vitse-prezidenti istefa verib

İspaniya Krallığının Futbol Federasiyasının (RFEF) prezidenti Anxel Mariya Vilyar UEFA-nın vitse-prezidenti vəzifəsindən istefa verib.

O, ölkəsində üzvləşdiyi korrupsiya ittihamı ilə əlaqədar belə bir addım atıb. Anxel Mariya Vilyar, oğlu Qorka və RFEF-in vitse-prezidenti Xuan Pardon iyulun 18-də İspaniyada həbs olunublar. Onlar 45 milyon avroya yaxın məbləğin mənimsonil-məsində ittiham ediliblər. 67 yaşlı Anxel Mariya Vilyar RFEF rəhbəri seçkisində təşkilatın vəsaiti ilə regional federasiyaların rəhbərlərini satın almaqda da şübhəli bilinir.

Qeyd edək ki, o, 29 ildir ki, RFEF-yə başçılıq edirdi. İspaniyalı funksioner bir müddət UEFA prezidenti səlahiyyətlərini icra edib.

“Qarabağ” tarixi şansa Tiraspol da nail olacaq?!

Bu gün UEFA Çempionlar Liqasında (ÇL) III təsnifat mərhələsinin cavab oyunlarına start verəcək. Son Azərbaycan çempionu “Qarabağ” səfərdə Moldovanın “Şerif” klubu ilə qarşılaşacaq. Bakıda rəqibini məğlub edə bilməyən (0:0) Qurban Qurbanovun yetirmələrini səfərdə qollu heç-heçə də qan edir.

UEFA Çempionlar Liqası III təsnifat mərhələsi, cavab oyunu

“Şerif” (Moldova) - “Qarabağ” (Azərbaycan)
Hakimlər: Roy Reynşreyber, Amihay Yehoşua Mozes, Dan Uçençı, Daniel Bar Natan (hamısı İsrail).

Lavqat. Tiraspol. “Şerif” stadionu. Saat 21:00. İlk oyun - 0:0

Mərhələ keçmək üçün “Qarabağ” mütləq qol vurmaldır. Cari mövsüm keçirdiyi 3 oyunda 6 qol vuran təmsilçimizin məhsuldarlığı Tiraspol da uğura ümid etməyə əsas verir.

Ardıcıl 4-cü dəfə ÇL-in III təsnifat mərhələsinə yüksələn ağ-

damlılar təmsil olunmuş mərhələni keçməyə iddialıdır. Əvvəlki üç mərhələnin cavab oyunlarına start verəcək. Son Azərbaycan çempionu “Qarabağ” səfərdə Moldovanın “Şerif” klubu ilə qarşılaşacaq. Bakıda rəqibini məğlub edə bilməyən (0:0) Qurban Qurbanovun yetirmələrini səfərdə qollu heç-heçə də qan edir.

Tiraspol da uğur qazanmaqla bu turnirin pley-offuna yüksələcək “Qarabağ” qrup mərhələsinə vəsiqəni təmin edəcək. Çünki növbəti mərhələdə məğlubiyət Avropa Liqasının qələbə isə Çempionlar Liqasının əsas mərhələsinə vəsiqə verir. “Şerif” söddi keçilməyə, “Qarabağ” yenidən Avropa Liqasının pley-offunda oynamaq olacaq.

Qeyd edək ki, Tiraspolun “Şerif” stadionunda keçiriləcək qarşılaşma Bakı vaxtı ilə saat 21:00-da başlayacaq.

“Ağ-qaralar” da yeni futbolçu

“Neftçi” klubu növbəti mövsüm qabağı heyətini gücləndirib. “Ağ-qaralar” paraqvaylı oyunçu Derlis Meza Kollı ilə müqavilə bağlayıb. “İnter” və “Qəbələ”nin keçmiş futbolçusu klubla 1 illik müqaviləyə imza atıb. 29 yaşlı yarımmüdafiəçi yeni komandasında 10 nömrəli forma ilə çıxış edəcək. Qeyd edək ki, Derlisin son klubu Paraqvay təmsilçisi “Syerro Portenyo” olub.

FİFA AFFA-nı cərimələdi

Ötən həftə FİFA-nın İntizam Komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Ali futbol qurumu DÇ-2018-in seçmə mərhələsi çərçivəsində təşkil olunan son oyunlardakı neqativ hallara hüquqi qiymət verib. FİFA bununla bağlı rəsmi saytıdakı cədvəli yeniləyib.

Futbol qurumu ötən ay keçirilən Azərbaycan - Şimali İrlandiya matçını da unutmayıb. İyunun 6-da Tofiq Bəhramov adına Respublika stadionunda keçirilən qarşılaşmada azarkeşlərin qeyri-etik davranışı AFFA-ya bəhə başa gəlib. Belə ki, məhz bu səbəbdən assosiasiya 2000 İsveçrə frankı (3500 manat) cəriməyə məruz qalıb. Bununla yanaşı, qarşıdakı oyunlarda eyni halın təkrarlanmamağı ilə bağlı xəbərdarlıq da edilib.

Qeyd edək ki, ötən il keçirilən San Marino - Azərbaycan (0:1) və Azərbaycan - Norveç (1:0) qarşılaşmalarına görə, FİFA AFFA-ya xəbərdarlıq göndərməklə kifayətlənmişdi. Sentyabrın 4-də San Marino səfərində azarkeşlərin davranışına, oktyabrın 8-də isə Norveçlə Bakıdakı matçın hər iki hissəsi vaxtından gec start götürdüyünü görə, assosiasiya xəbərdarlıq almışdı.

“Neftçi İdman Klubu” İB

Cüdo

Belarusun paytaxtı Minskə keçirilən cüdo üzrə açıq Avropa çempionatına yekun vurulub.

46 ölkədən 411 idmançının (285 kişi, 126 qadın) qalib adı uğrunda yarışdığı çempionatda Azərbaycan yığması 15 cüdoçu (10 kişi, 5 qadın) ilə təmsil olunub. Millimizin üzvləri turnirdə 2 qızıl, 1 gümüş və 1 bürünc medal qazanıblar.

Əldə olunmuş medallardan üçünü “Neftçi İdman Klubu”-nın təmsilçiləri sahib olublar. 66 kq çəki dərəcəsinə mübarizə aparən Nicat Şixəliyeva və Hidayət Heydərov (73 kq) bütün qarşılaşmalar-

dan qalib ayrılıblar və Avropa çempionu adına layiq görülüblər. Qeyd edək ki, Hidayət Heydərov yarımfinalda Ermonistan idmançısı Arsen Qazaryan üzərində parlaq qələbə qazanıb.

Qadınların yarışında 78 kiloqramdan yuxarı çəkiyə çıxış edən İrina Kindzerska isə Belarus paytaxtını bürünc medalla tərk edib.

Çexiyanın paytaxtı Praqada gənc cüdoçular arasında Avropa kuboku keçirilib. 27 ölkədən 308 idmançının (177 oğlan, 131 qız) iştirak etdiyi yarışda yığma komandamız 20 cüdoçu (15 oğlan, 5 qız) ilə təmsil olunub. Azərbaycan cüdoçuları yarışda böyük əzmkarlıq nümayiş etdirərək 13 medalla (4 qızıl, 5 gümüş, 4 bürünc) sahib çıxıblar.

“Neftçi İdman Klubu”-nın milli komandamızın heyətində yer almış yetirmələrindən beşi mükafatçılar sırasına düşüb. İdmançılarımızdan Əhməd Yusifov (60 kq), Zəlim Kotsəyev (100 kq) və Nəzakət Əzizova (52 kq) Avropa kuboku yarışının qalibi adını qazanıblar. Musa Şəkəriyev (100 kq) və Leyla Əliyeva (48 kq) isə mötəbər turnirin gümüş medalına layiq görülüblər.

Taekvondo

Quba Olimpiya İdman Kompleksində keçirilən “UMID CUP” beynəlxalq taekvondo turniri başa çatıb. Turnirdə Azərbaycan idmançıları ilə yanaşı, Rusiya, İran və Gürcüstan təmsilçiləri də qüvvələrini sinayıblar. Yarışda 800-ə yaxın taekvondoçu mübarizə aparıb. Üç gün davam edən turnirdə

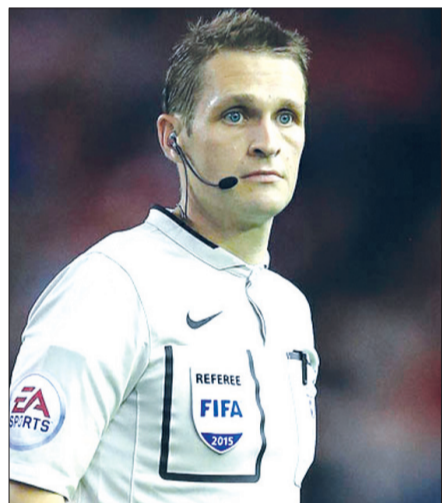
“Neftçi İdman Klubu”-nın iki taekvondoçusu mükafatçılar sırasında yer alıb. 27 kq çəki dərəcəsinə çıxış edən Elgün Mürsolov və Hüseyn Süleymanov (36 kq) yarışın bürünc medalına layiq görülüblər.

“Neftçi İdman Klubu”

İctimai Birliyinin mətbuat xidməti

Alman pilot Macarıstan Qran-prisinin qalibi seçilib

“Ferrari” komandasında çıxış edən alman pilot Sebastyan Fettel Formula-1 yarışları üzrə dünya çempionatının növbəti mərhələsinin - Macarıstan Qran-prisinin qalibi olub. İkinci yeri onun finlandiyalı komanda yoldaşı Kimi Raykonnen tutub. “Mercedes” komandasında çıxış edən britaniyalı Luis Hemilton isə üçüncü yeri tutub.

“Qəbələ”nin matçında ingilis hakimlər

UEFA Avropa Liqasının III təsnifat mərhələsinin cavab oyununu çərçivəsində keçiriləcək “Qəbələ” - “Panatianos” oyununun hakimləri bəlli olub. Qarşılaşmanı ingilis hakimlər briqadası idarə edəcək.

Oyunun baş hakimi Kreyq Pauson təyin olunub. Ona yan xətdə Li Betts və Adam Nunn yardım edəcəklər. 4-cü hakim isə Kevin Friend olacaq.

UEFA nümayəndəsi kimi xorvatiyalı Aloyje Supraha, hakim inspektor kimi isə macarıstanlı Lajlo Vaqner Bakıya səfər edəcək.

Qeyd edək ki, “Qəbələ” - “Panatianos” görüşü avqustun 3-də saat 21:00-da start götürəcək.

Təkrarlanmayan rekordlar

1994-cü il avqustun 31-də İtaliyada keçirilən yarışda ukraynalı atlet Sergey Bubka şüvüllə tullanma növündə dünya rekordunu qazanıb. Onun göstərdiyi nəticəni (6 m, 14 sm) indiyədək təkrarlamaq mümkün olmayıb. Maraqlıdır, görəsən illərlə təkrarlanmayan dünya rekordları daha hansı növlərdə qeydə alınıb və rekordçuların sayı nə qədərdir? Bununla bağlı aparılan araşdırmaların nəticəsini “Olimpiya dünyası” qəzetinin çoxsaylı oxucularına təqdim edirik.

1. Sergey Bubka (şüvüllə tullanma) Rekord: 6 metr 14 sentimetr

Keçmiş SSRİ və Ukrayna idmançısı Sergey Bubka yüngül atletikanın canlı əfsanəsi sayılır. O, 10 il ərzində 35 dünya rekordu vurub. 1985-ci ildə Parisdə keçirilən yarışda ukraynalı atlet tarixi nəticə göstərmiş: 6 metr. Amma bu, ukraynalının sonuncu rekordu deyil. Şəxsi cəstərcilərini ya-

rışdan-yarışa yaxşılaşdıran Bubka müasir idmançılar üçün ölcənməz bir nəticə ortaya qoyub: Açıq stadionda 6 m 14 sm, örtülü zaldada isə 6 m 15 sm. Ən yüksək göstəricilərlə tarixə düşməsinə baxmayaraq, mütəxəssislər hesab edirlər ki, Bubka öz potensialından tam yararlanmayıb. Məsələn, Yaponiyanın paytaxtı Tokioda təşkil olunan turnirdə ukraynalı atlet 5 m 95 sm hündürlüyə tullanıb. Lakin kompüter vasitəsilə aparılan araşdırma göstərib ki, Bubkanın Tokiodakı nəticəsi, qeydə alınandan 45 sm çox olub. Yəni, faktiki olaraq, ulduz atlet Tokioda 6 metr 37 santimetr hündürlüyü olan söddi aşmağı bacarıb.

2. İvan Nikoliç və Qoran Arsoviç (şahmat) Rekord: Ən uzun şahmat partiyası - 20 saat 15 dəqiqə

Təqribən 100 il bundan əvvəl Belqradda keçirilən Nikoliç-Arsoviç qarşılaşmasında 949 gediş qeydə alınıb. Bu şahmatçılar kombinasiya qurmaq üçün saatlarla vaxt sərf ediblər. Nəticədə, şahmat taxtasında cəmi 5 fiqur qalıb: Nikoliçdə şah, at və fil, Arsoviçdə isə şah və at. Hər iki idmançı əzmkarlıq göstərərək “təslim” olmaq istəməyiblər. Uzun sürən mübarizə 20 saat 15 dəqiqədən sonra heç-heçə ilə başa çatıb. Qarşılaşmanın uzun çəkmiş beynəlxalq Şahmat Federasiyasını (FİDE) qaydalar-

da dəyişikliklər etməyə məcbur edib. Belə ki, yeni qaydalara görə, şahmatçılardan hər biri 50 gediş etdikdən sonra oyunda heç-heçə elan olunmalıdır. Bu qayda bu gün də qüvvədədir və yəqin ki, dəyişdirilməyəcək. Nikoviç-Arsoviç rekordunu təzələnməyəcək.

3. Leonid Taranenko (ağırliqaldırma) Rekord: ən ağır çəkinin qaldırılması

Rusiyalı idmançı karyerası ərzində 19 dünya rekordu əldə edib. Həmçinin Olimpiya Oyunlarının dünya və Avropa çempionatlarının medallarını qazanıb. 1983-cü ildə hokimlərin səhvi ucbatından ciddi xəstələndən bu idmançının həyatı təhlükə ilə üzləşib. Cərrahi əməliyyatdan sonra sağalan Taranenko yenidən yarışlarda iştirak edib. Cəsarətli idmançının bu addımı möcüzə kimi qiymətləndirilib. Onun cərrahi əməliyyatdan sonra uğur qazanacağına çoxları şübhə ilə yanaşıb. Lakin Leonid Taranenko Kanverre (Avstraliya) şəhərində keçirilən yarışda yeni dünya rekordu qazanıb. 266 kq-ın öhdəsindən gələn rusiyalı ağırliqaldırma yekunda 475 kiloqram nəticə ilə rekord qırıb.

(ardı var)